DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2022/2561

av den 14 december 2022

om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport (kodifiering)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 91,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG ([3]) har ändrats väsentligt flera gånger ([4]). För att skapa klarhet och överskådlighet bör det direktivet kodifieras.

(2) I sin vitbok av den 28 mars 2011 med titeln *Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde – ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem* presenterar kommissionen en ”nollvision” i enlighet med vilken antalet dödsolyckor i trafiken i unionen är nära noll senast 2050.

(3) I sitt meddelande om politiska riktlinjer för trafiksäkerhet 2011–2020 med titeln *Mot ett europeiskt område för trafiksäkerhet: politiska riktlinjer för trafiksäkerhet 2011–2020* föreslog kommissionen att man skulle ha som mål att ytterligare ha halverat antalet dödsolyckor senast 2020 med start från 2010. För att nå detta mål fastställde kommissionen sju strategiska mål, bland annat bättre trafikundervisning och fortbildning för trafikanter samt skydd för sårbara trafikanter.

(4) Ett bindande mål om att senast 2030 ha minskat växthusgasutsläppen från hela EU-ekonomin med minst 40 % jämfört med 1990 fastställdes av Europeiska rådet den 23–24 oktober 2014. Detta mål för utsläppsminskningar kommer att bidra till att de långsiktiga målen i Parisavtalet, antaget 2015 inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring ([5]), uppnås, och samtliga sektorer inom ekonomin bör bidra till att uppnå det. Transportsektorn behöver en heltäckande strategi för främjandet av utsläppsminskningar och energieffektivitet.

([1]) EUT C 155, 30.4.2021, s. 78.
([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 22 november 2022 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 8 december 2022.
([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG av den 15 juli 2003 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG (EUT L 226, 10.9.2003, s. 4).
([4]) Se del A i bilaga IV.
([5]) EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.

Arbetet mot utsläppssnål rörlighet bör fortsätta, bland annat genom forskning och införande av nya tekniska lösningar som redan finns tillgängliga. Förarna behöver lämplig utbildning för att kunna köra så effektivt som möjligt.

(5) För att förarna ska kunna uppfylla vägtransportmarknadens krav, bör unionsreglerna om en lägsta utbildningsnivå för förare vid vägtransporter omfatta alla förare, oavsett om de framför fordon i egenskap av egenföretagare eller som löntagare, och oavsett om de gör det för egen eller annans räkning.

(6) Unionsreglerna om en lägsta utbildningsnivå för förare vid vägtransporter bör syfta till att säkerställa förarens lämplighet på grundval av hans eller hennes kompetens, såväl när det gäller rätten att framföra fordon som vid utövandet av denna verksamhet.

(7) Avsikten med kravet på grundläggande kompetens och fortbildning är särskilt att förbättra trafiksäkerheten och förarens säkerhet, inbegripet vid sådana åtgärder som föraren utför då fordonet står stilla. Dessutom bör ett moderniserat föraryrke väcka ungdomars intresse för detta yrke och på så sätt bidra till rekryteringen av nya förare vid en tidpunkt då det råder brist på sådana.

(8) För att undvika olika konkurrensvillkor bör detta direktiv omfatta framförande av fordon av såväl medborgare i en medlemsstat som medborgare i ett tredjeland, vilka är anställda i eller anlitas av ett företag som är etablerat i en medlemsstat.

(9) Det är önskvärt, för att respektera unionsrättens principer, att från tillämpningen av detta direktiv undanta förare av fordon som används för transporter när detta anses ha en mindre inverkan på trafiksäkerheten eller i de fall då kraven i detta direktiv skulle medföra en oproportionerlig ekonomisk eller social börda.

(10) Vissa undantag bör fastställas avseende situationer där framförandet av fordon inte är förarens huvudsakliga sysselsättning och där det skulle utgöra en oproportionerlig börda för föraren att uppfylla kraven i detta direktiv. I allmänhet anses inte framförandet av fordon utgöra förarens huvudsakliga sysselsättning om det upptar mindre än 30 % av den månatliga arbetstiden.

(11) Om framförandet av fordon sker sällan, äger rum i landsbygdsområden och utförs av förare som försörjer den egna verksamheten, bör undantag gälla under förutsättning att trafiksäkerheten fortfarande säkerställs. På grund av skillnaderna mellan olika landsbygdsområden inom unionen i fråga om geografi, klimat och befolkningstäthet, bör medlemsstaterna ha rätt att avgöra huruvida sådant framförande kan anses som tillfälligt och huruvida ett sådant undantag påverkar trafiksäkerheten, till exempel på grundval av vägtyp, trafikvolym eller förekomst av sårbara trafikanter.

(12) Eftersom de sträckor som måste avverkas i arbetet av personer som arbetar inom jordbruk, trädgårdsodling, skogsbruk, djuruppfödning och fiske, vilka är undantagna från detta direktivs tillämpningsområde, kan variera inom unionen, bör det överlåtas till medlemsstaterna att i nationell rätt fastställa det högsta tillåtna avstånd, räknat från den plats där företaget är beläget, som undantagen gäller för.

(13) För att kunna fastställa att föraren uppfyller sina åligganden bör medlemsstaterna utfärda ett bevis till föraren om yrkesmässig kompetens, (yrkeskompetensbevis), som belägg för hans eller hennes grundläggande kompetens eller fortbildning.

(14) Medlemsstaterna bör kunna välja mellan flera olika alternativ för att underlätta genomförandet av bestämmelserna om den grundläggande kompetensen.

(15) För att upprätthålla kompetensen för redan yrkesverksamma förare bör dessa åläggas att genomgå en återkommande fortbildning på sådana områden som är väsentliga för deras yrkesutövning.

(16) De förare som undantagits från kravet på grundläggande kompetens bör, trots att de fortsätter att omfattas av undantaget, vara skyldiga att genomgå fortbildning för att säkerställa att de kunskaper som är viktiga för deras arbete alltid är uppdaterade.

(17) Minimikraven för grundläggande kompetens och fortbildning omfattar de säkerhetsregler som ska iakttas under framförande av fordon och vid stillastående. Utvecklingen av ett defensivt körsätt (förutse faror och ta hänsyn till övriga trafikanter), vilket går hand i hand med en rationell bränsleförbrukning, bör få positiva följdverkningar både för samhället och för själva vägtransportsektorn.

(18) Detta direktiv bör inte påverka rättigheterna för de förare som har erhållit ett för framförande av fordon nödvändigt körkort vid ett tidigare datum än det som föreskrivs för erhållandet av det yrkeskompetensbevis som styrker att innehavaren besitter motsvarande grundläggande kompetens eller fortbildning.

(19) Endast utbildningscentrum som godkänts av medlemsstaternas behöriga myndigheter bör kunna organisera de utbildningskurser som ingår i den grundläggande kompetensen och fortbildningen. För att säkerställa kvaliteten på sådana godkända centrum bör de behöriga myndigheterna fastställa harmoniserade kriterier för godkännande, bland annat krav på en välgrundad yrkeskompetens.

(20) Inte endast de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna utan även de organ som dessa utser bör få i uppdrag att anordna de prov som avses inom ramen för den grundläggande kompetensen och fortbildningen. Med hänsyn till den betydelse som detta direktiv har för trafiksäkerhet och lika konkurrensvillkor, bör medlemsstaternas behöriga myndigheter övervaka dessa prov.

(21) Medlemsstaterna bör föreskriva att den första fortbildningen ska vara avslutad och till föraren utfärda yrkeskompetensbeviset för denna senast fem år efter antingen datumet för utfärdandet av yrkeskompetensbeviset för den grundläggande kompetensen eller sista datumet för vissa förares hävdande av sina tidigare rättigheter. Kortare eller längre tidsfrister bör även tillåtas. Efter sin första fortbildning bör föraren gå en fortbildning vart femte år.

(22) För att styrka att en förare som är medborgare i en medlemsstat innehar ett av de yrkeskompetensbevis som avses i detta direktiv, och för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av de olika yrkeskompetensbevisen, bör medlemsstaterna föra in den därför avsedda harmoniserade unionskoden samt det datum då koden upphör att gälla antingen på körkortet eller på yrkeskompetensbeviset för förare, vilket erkänns ömsesidigt av medlemsstaterna och för vilket standardmodellen avbildas i bilaga II till detta direktiv. Yrkeskompetensbeviset för förare bör uppfylla samma säkerhetskrav som körkortet, med hänsyn till betydelsen för trafiksäkerheten och lika konkurrensvillkor av de rättigheter som beviset medför.

(23) Medlemsstaterna bör, i samarbete med kommissionen, elektroniskt utbyta information om yrkeskompetensbevis. De bör ta fram den nödvändiga elektroniska plattformen med beaktande av en kostnads-nyttoanalys utförd av kommissionen, inbegripet möjligheten att utöka det nätverk för EU-körkort som inrättats enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG ([6]). En av fördelarna med detta är att medlemsstaterna enkelt kommer att kunna få tillgång till information om genomgången utbildning som inte finns angiven på förarens körkort. Det är viktigt att medlemsstaterna och kommissionen arbetar med att vidareutveckla denna funktion med målet att ha tillgång till sådan information i realtid vid vägkontroller.

(24) Med beaktande av utvecklingen inom utbildning och undervisning, och för att förstärka detta direktivs bidrag till trafiksäkerheten och betydelsen av utbildning av förare, bör frågor som rör trafiksäkerheten, till exempel riskmedvetande, skydd av sårbara trafikanter särskilt fotgängare, cyklister och personer med nedsatt rörlighet, bränslesnål körning, framförande av fordon vid extrema väderförhållanden och utförande av specialtransporter behandlas i utbildningskurserna. I detta sammanhang bör kurserna även ha koppling till intelligenta transportsystem och bör utvecklas så att de följer med i den tekniska utvecklingen.

(25) Medlemsstaterna bör få en klar valmöjlighet att förbättra och modernisera utbildningsmetoder med hjälp av informations- och kommunikationstekniska verktyg (IKT-verktyg), t.ex. e-lärande och blandat lärande, för en del av utbildningen, samtidigt som kvaliteten på utbildningen säkerställs. När utbildningsmetoder förbättras och moderniseras med hjälp av IKT-verktyg är det viktigt att ta hänsyn till att vissa specialområden kräver praktisk utbildning och inte kan avhandlas tillfredsställande med sådana utbildningsverktyg, till exempel montering av snökedjor och säkring av last, eller andra delar av utbildningen där de praktiska inslagen är viktiga. Praktisk utbildning kan, men behöver inte, bestå av framförande av fordon. En betydande del av den utbildning som krävs enligt detta direktiv bör genomföras vid ett godkänt utbildningscentrum.

([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (EUT L 403, 30.12.2006, s. 18).

(26) För att säkerställa överensstämmelse mellan de olika former av utbildning som krävs enligt unionsrätten bör medlemsstaterna ges möjlighet att kombinera olika typer av relevant utbildning. Till exempel bör det vara möjligt för dem att kombinera utbildning i transport av farligt gods, i medvetenhet om funktionsnedsättningar eller i djurtransporter, med den utbildning som föreskrivs i detta direktiv.

(27) För att undvika att skillnader i praxis mellan medlemsstaterna hindrar ömsesidigt erkännande och begränsar rätten för förare att genomgå fortbildning i den medlemsstat där de arbetar, bör myndigheterna i medlemsstaterna, om den avslutade utbildningen inte kan anges på körkortet, vara skyldiga att utfärda ett yrkeskompetensbevis för förare, i den form som föreskrivs i den standardmodell som avbildas i bilaga II till detta direktiv, som säkerställer ömsesidigt erkännande för alla förare som uppfyller kraven i detta direktiv.

(28) När förare från tredjeländer använder förartillstånd som bevis på att utbildningskraven uppfyllts kan detta vara till hinder för förarna när transportföretaget lämnar tillbaka tillståndet till de utfärdande myndigheterna, särskilt när dessa förare vill ta anställning i en annan medlemsstat. För att undvika lägen där förare under dessa omständigheter måste repetera sin utbildning när de tar en ny anställning bör medlemsstaterna uppmuntras att samarbeta och utbyta information om förares yrkeskompetens.

(29) Särskilda certifieringsbestämmelser bör fastställas för förare som är medborgare i tredjeland och som omfattas av detta direktiv.

(30) I syfte att anpassa detta direktiv till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilagorna I och II till detta direktiv. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([7]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

(31) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att fastställa en unionsomfattande standard vad avser grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av den gränsöverskridande karaktären av vägtransporter och de problem som detta direktiv är avsett att avhjälpa, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(32) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell rätt och datum för tillämpning av direktiven som anges i del B i bilaga IV.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde

Detta direktiv ska tillämpas på framförande av fordon av personer som är

a) medborgare i en medlemsstat,

b) medborgare i ett tredjeland som är anställda i eller anlitas av ett företag som är etablerat i en medlemsstat,

([7]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

nedan kallade *förare*, och som utför transporter på allmän väg inom unionen med följande fordon:

— Fordon för vilka det krävs innehav av körkort för någon av kategorierna C1, C1 + E, C eller C + E enligt definitionerna i direktiv 2006/126/EG, eller ett körkort som erkänns vara likvärdigt.

— Fordon för vilka det krävs innehav av körkort för någon av kategorierna D1, D1 + E, D eller D + E enligt definitionerna i direktiv 2006/126/EG, eller ett körkort som erkänns vara likvärdigt.

Vid tillämpningen av detta direktiv ska de hänvisningar till körkortskategorier som innehåller ett plustecken (”+”) läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga III till detta direktiv.

Artikel 2

Undantag

1. Detta direktiv ska inte tillämpas på förare av fordon

a) vars högsta tillåtna hastighet inte överstiger 45 km/tim,

b) som används av militären, civilförsvaret, räddningstjänsten, brandväsendet, ordningsmakten och ambulanstjänsten, eller som står under dessas kontroll, när transporten utförs till följd av de uppgifter som ålagts dessa yrkeskårer,

c) som utsätts för vägprov i syfte att göra tekniska förbättringar, reparationer eller underhåll eller som är nya eller ombyggda och som ännu inte har börjat användas,

d) för vilka körkort för kategori D eller D1 krävs och vilka körs utan passagerare av underhållspersonal till eller från en servicedepå som är belägen i närheten av närmaste underhållsbas som används av transportföretaget, under förutsättning att framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning,

e) som används i nödsituationer eller för räddningsinsatser, inbegripet fordon som används för icke-kommersiella transporter av humanitärt bistånd,

f) som används för övningskörning och prov för personer som vill skaffa sig körkort eller yrkeskompetensbevis, i enlighet med artiklarna 6 och 8.1, under förutsättning att fordonet inte används för kommersiell person- eller godstransport,

g) som används för icke-kommersiell person- eller godstransport,

h) som transporterar material, utrustning eller maskiner som föraren använder i sitt arbete, under förutsättning att framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning.

Med avseende på första stycket f ska detta direktiv inte tillämpas på en person som vill skaffa sig körkort eller yrkeskompetensbevis i enlighet med artiklarna 6 och 8.1, när personen genomgår kompletterande körutbildning vid arbetsplatsförlagt lärande, förutsatt att personen åtföljs av en annan person som innehar ett yrkeskompetensbevis, eller av en trafiklärare, för den fordonskategori som används för det ändamål som anges i det ledet.

2. Detta direktiv ska inte tillämpas i fall då samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Förarna av fordonen kör i landsbygdsområden för att försörja sin egen verksamhet.

b) Förarna erbjuder inte transporttjänster.

c) Medlemsstaterna bedömer att transporten är tillfällig och inte påverkar trafiksäkerheten.

3. Detta direktiv ska inte tillämpas på förare av fordon som används eller hyrs utan förare av jordbruks-, trädgårds-, skogs-, uppfödnings- eller fiskeriföretag för godstransporter inom ramen för företagets egen verksamhet; det ska dock tillämpas om framförandet av fordonet ingår som en del i förarens huvudsakliga sysselsättning eller om framförandet av fordonet överstiger ett i nationell rätt fastställt avstånd från den plats där företaget som äger, hyr eller leasar fordonet är beläget.

Artikel 3

Kompetens och utbildning

1. För att få framföra fordon i den mening som avses i artikel 1 krävs dels grundläggande kompetens, dels fortbildning. I det syftet ska medlemsstaterna föreskriva följande:

a) Ett system för förvärvande av grundläggande kompetens.

Medlemsstaterna ska välja mellan följande två alternativ:

i) Ett alternativ med både deltagande i utbildning och genomfört prov

I enlighet med avsnitt 2 punkt 2.1 i bilaga I ska detta slag av grundläggande kompetens omfatta krav på deltagande i utbildning av en viss längd. Denna ska avslutas med ett prov. Vid godkänt provresultat ska ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1 a utfärdas.

ii) Ett alternativ med endast prov

I enlighet med avsnitt 2 punkt 2.2 i bilaga I ska detta slag av grundläggande kompetens inte omfatta krav på deltagande i utbildning utan endast ett teoretiskt och ett praktiskt prov. Vid godkänt provresultat ska ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1 b utfärdas.

Dock får en medlemsstat ge en förare tillstånd att framföra fordon inom den statens territorium innan han eller hon har erhållit ett yrkeskompetensbevis, då föraren deltar i en nationell yrkesutbildning om lägst sex månader, för en period om högst tre år. Inom denna yrkesutbildning får de prov som avses i leden i och ii genomföras i etapper.

b) Ett fortbildningssystem.

I enlighet med avsnitt 4 i bilaga I ska fortbildningen omfatta krav på deltagande i utbildning. Till styrkande av denna utbildning ska ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 8.1 utfärdas.

2. Medlemsstaterna får även införa ett system för snabbförvärvad grundläggande kompetens så att förare kan få framföra fordon i de fall som anges i artikel 5.2 a ii, 5.2 b, 5.3 a i och 5.3 b.

I enlighet med avsnitt 3 i bilaga I ska den snabbförvärvade grundläggande kompetensen omfatta krav på deltagande i en utbildning. Denna ska avslutas med ett prov. Vid godkänt provresultat ska ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2 utfärdas.

3. Medlemsstaterna får undanta förare som har erhållit det examensbevis om yrkesmässig kompetens som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 ([8]) från de prov som avses i punkterna 1 a i, 1 a ii och 2 i denna artikel i fråga om de ämnen som ingår i det prov som anges i den förordningen och i förekommande fall från närvaroplikt vid motsvarande kursmoment.

Artikel 4

Hävdvunna rättigheter

Undantagna från kravet på grundläggande kompetensbevis är de förare som innehar

a) ett körkort för någon av kategorierna D1, D1 + E, D, D + E eller ett körkort som erkänts vara likvärdigt och som utfärdats senast den 9 september 2008,

b) ett körkort för någon av kategorierna C1, C1 + E, C, C + E eller ett körkort som erkänts vara likvärdigt och som utfärdats senast den 9 september 2009.

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG (EUT L 300, 14.11.2009, s. 51).

Artikel 5

Grundläggande kompetens

1. För att uppnå grundläggande kompetens krävs det inte att den sökande redan innehar körkort för motsvarande kategori.

2. Förare av fordon som är avsett för godstransporter får

a) från och med 18 års ålder framföra fordon

   i) i körkortskategorierna C och C + E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1,

   ii) i körkortskategorierna C1 och C1 + E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2.

b) från och med 21 års ålder framföra fordon i körkortskategorierna C och C + E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2.

3. Förare av fordon som är avsett för persontransporter får

a) från och med 21 års ålder framföra fordon

   i) i körkortskategorierna D och D + E när de används för persontransporter i reguljär trafik på sträckor som inte överstiger 50 km samt fordon i körkortskategorierna D1 och D1 + E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2.

   Medlemsstaterna får tillåta förare av fordon att från och med 18 års ålder på deras territorium framföra fordon av en av dessa kategorier om föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1.

   ii) i körkortskategorierna D och D + E, under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1.

   Medlemsstaterna får tillåta förare av fordon att från och med 20 års ålder på deras territorium framföra fordon av en av dessa kategorier om föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.1. Denna åldersgräns kan sänkas till 18 år när föraren kör fordonet utan passagerare.

b) från och med 23 års ålder framföra fordon i körkortskategorierna D och D + E under förutsättning att föraren innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6.2.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av de åldersgränser som anges i punkt 2 i denna artikel, behöver inte förare som utför godstransporter och som innehar ett yrkeskompetensbevis, enligt artikel 6, för någon av de fordonskategorier som omfattas av punkt 2 i den här artikeln förvärva ett sådant yrkeskompetensbevis för övriga fordonskategorier som omfattas av den punkten.

Dessa bestämmelser gäller på samma villkor förare som utför persontransporter för de fordonskategorier som avses i punkt 3.

5. Förare som utför godstransporter och som utvidgar eller ändrar sin verksamhet till att omfatta även persontransporter eller omvänt och som innehar ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6, behöver inte upprepa de gemensamma delarna i den grundläggande kompetensen utan endast de delar som är specifika för den nya kompetensen.

Artikel 6

Yrkeskompetensbevis om grundläggande kompetens

1. Ett yrkeskompetensbevis om grundläggande kompetens får utfärdas under följande omständigheter:

a) Yrkeskompetensbevis utfärdat på grundval av deltagande i en utbildning och genomfört prov

   I enlighet med artikel 3.1 a i ska medlemsstaterna kräva att aspiranten deltar i utbildning vid ett utbildningscentrum som godkänts av de behöriga myndigheterna i enlighet med avsnitt 5 i bilaga I (*godkänt utbildningscentrum*). I denna utbildning ska samtliga ämnen som avses i förteckningen i avsnitt 1 i bilaga I tas upp. Utbildningen ska avslutas med

godkänt resultat i det prov som avses i avsnitt 2 punkt 2.1 i bilaga I. Medlemsstaternas behöriga myndigheter eller ett organ som utsetts av dessa ska anordna provet, som syftar till att kontrollera om aspiranten i de ämnen som avses i avsnitt 1 i bilaga I har den kunskapsnivå som krävs enligt det avsnittet. Nämnda myndigheter eller organ ska övervaka provet och vid godkänt resultat till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om grundläggande kompetens.

b) Yrkeskompetensbevis utfärdat på grundval av genomförda prov

I enlighet med artikel 3.1 a ii ska medlemsstaterna kräva att aspiranten uppnår godkända resultat i de teoretiska och praktiska prov som avses i avsnitt 2 punkt 2.2 i bilaga I. Medlemsstaternas behöriga myndigheter eller ett organ som utsetts av dessa ska anordna dessa prov, som syftar till att kontrollera om aspiranten i de ämnen som avses i avsnitt 1 i bilaga I har den kunskapsnivå som krävs enligt det avsnittet. Nämnda myndigheter eller organ ska övervaka provet och vid godkänt resultat till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om grundläggande kompetens.

2. Ett yrkeskompetensbevis om snabbförvärvad grundläggande kompetens får utfärdas.

I enlighet med artikel 3.2 ska medlemsstaterna kräva att aspiranten deltar i utbildning vid ett godkänt utbildningscentrum. I denna utbildning ska samtliga de ämnen som avses i avsnitt 1 i bilaga I tas upp.

Utbildningen ska avslutas med ett prov enligt avsnitt 3 i bilaga I. Medlemsstaternas behöriga myndigheter eller ett organ som utsetts av dessa ska anordna provet, som syftar till att kontrollera om aspiranten i de ämnen som avses i avsnitt 1 i bilaga I har den kunskapsnivå som krävs enligt det avsnittet. Nämnda myndigheter eller organ ska övervaka provet och vid godkänt resultat till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om snabbförvärvad grundläggande kompetens.

Artikel 7

Fortbildning

I fortbildningen, som ska syfta till att ge innehavare av yrkeskompetensbevis en möjlighet att uppdatera de viktigaste kunskaperna för yrkets utövande, ska tyngdpunkten läggas på trafiksäkerhet, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och en minskning av den miljöpåverkan som framförandet av fordon medför.

Fortbildningen ska anordnas av ett godkänt utbildningscentrum i enlighet med avsnitt 5 i bilaga I. Utbildningen ska bestå av klassrumsundervisning, praktisk utbildning och, om möjligt, utbildning med hjälp av IKT-verktyg eller med användning av avancerade simulatorer. Om föraren byter företag ska hänsyn tas till fortbildning som redan genomgåtts.

Fortbildning ska vara utformad för att fördjupa kunskaperna i och repetera vissa av de ämnen som avses i avsnitt 1 i bilaga I. Den ska täcka flera olika ämnen och ska alltid omfatta minst ett ämne om trafiksäkerhet. Ämnena för utbildningen ska vara anpassade till den senaste utvecklingen inom relevant lagstiftning och relevant teknik och, så långt möjligt, till förarens specifika utbildningsbehov.

Artikel 8

Yrkeskompetensbevis om fortbildning

1. Efter fortbildningen enligt artikel 7 ska medlemsstaternas behöriga myndigheter eller det godkända utbildningscentrumet till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis om genomgången fortbildning.

2. Innehavare av ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6 ska genomgå en första fortbildning inom fem år från den dag då yrkeskompetensbeviset utfärdades.

Medlemsstaterna får förkorta eller förlänga den tidsperiod som avses i första stycket, bland annat för att den ska sammanfalla med den dag då körkortets giltighetstid löper ut. Perioden får dock inte vara kortare än tre år eller längre än sju år.

3. Förare som har genomgått den första fortbildningen enligt punkt 2 eller i enlighet med artikel 8.2 första stycket b i direktiv 2003/59/EG ska genomgå fortbildning vart femte år, före utgången av giltighetstiden för yrkeskompetensbeviset om genomgången fortbildning.

4. Innehavare av ett yrkeskompetensbevis enligt artikel 6 eller enligt punkt 1 i den här artikeln samt förare enligt artikel 4 som upphört att utöva sitt yrke och som inte uppfyller kraven i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln ska genomgå en fortbildning innan de återgår till att utöva yrket.

5. Förare som utför godstransporter eller persontransporter på väg, och som har genomgått fortbildning för någon av körkortskategorierna i artikel 5.2 och 5.3, ska undantas från skyldigheten att genomgå fortbildning för någon annan av de kategorier som anges i de punkterna.

Artikel 9

Utbildningsort

Förare enligt artikel 1 a i detta direktiv ska erhålla den grundläggande kompetens som anges i artikel 5 i detta direktiv i den medlemsstat där de har sin permanenta bosättningsort enligt definitionen i artikel 12 i direktiv 2006/126/EG.

Förare enligt artikel 1 b ska erhålla denna grundläggande kompetens i den medlemsstat där företaget är etablerat eller i den medlemsstat som utfärdat arbetstillstånd för dem.

Förare enligt artikel 1 a och b ska genomgå fortbildning enligt artikel 7 i den medlemsstat där de har sin permanenta bosättningsort eller i den medlemsstat där de arbetar.

Artikel 10

Unionskod

1. På grundval av yrkeskompetensbeviset om grundläggande kompetens och yrkeskompetensbeviset om fortbildning ska medlemsstaternas behöriga myndigheter, med beaktande av artiklarna 5.2, 5.3 och 8 i detta direktiv, ange den harmoniserade unionskoden *95*, enligt bilaga I till direktiv 2006/126/EG, intill motsvarande körkortskategorier,

— på körkortet, eller

— på det yrkeskompetensbevis för förare som ska upprättas i enlighet med den standardmodell som avbildas i bilaga II till det här direktivet.

Om de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där yrkeskompetensbeviset erhållits inte kan ange den harmoniserade unionskoden på körkortet, ska de till föraren utfärda ett yrkeskompetensbevis för förare.

De yrkeskompetensbevis för förare som medlemsstaterna utfärdar ska erkännas ömsesidigt. Vid utfärdandet av yrkeskompetensbeviset för förare ska de behöriga myndigheterna förvissa sig om att körkortet alltjämt är giltigt för den berörda fordonskategorin.

2. Förare enligt artikel 1 b i detta direktiv som framför fordon som används för godstransporter på väg ska även ha rätt att förete intyg för den kompetens och utbildning som föreskrivs i detta direktiv i form av det förartillstånd som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 ([9]), förutsatt att det är försett med unionskod *95*. Vid tillämpningen av detta direktiv ska den utfärdande medlemsstaten ange unionskod *95* i tillståndets avsnitt för anmärkningar om den berörda föraren har uppfyllt kompetenskraven och utbildningskraven enligt detta direktiv.

3. Förartillstånd som inte är försedda med unionskod *95* och som utfärdats före den 23 maj 2020 i enlighet med artikel 5 i förordning (EG) nr 1072/2009, särskilt punkt 7 i den artikeln, ska, i syfte att intyga att utbildningskraven enligt detta direktiv uppfyllts, godtas som kompetensbevis till och med deras sista giltighetsdatum.

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg (EUT L 300, 14.11.2009, s. 72).

Artikel 11

Nätverk för verkställighet

1. För verkställighetsändamål ska medlemsstaterna utbyta information om yrkeskompetensbevis som har utfärdats eller återkallats. För detta ändamål ska medlemsstaterna i samarbete med kommissionen utveckla ett elektroniskt nätverk eller arbeta med en utbyggnad av ett befintligt nätverk med beaktande av en utvärdering från kommissionen om det mest kostnadseffektiva alternativet.

2. Nätverket får innehålla information som anges i yrkeskompetensbevisen samt information om administrativa förfaranden kopplade till yrkeskompetensbevisen.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att behandlingen av personuppgifter sker uteslutande för att kontrollera efterlevnaden av detta direktiv, särskilt de utbildningskrav som fastställs i detta direktiv, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ([10]).

4. Åtkomsten till nätverket ska skyddas. Medlemsstaterna får bevilja åtkomst endast för de behöriga myndigheter som är ansvariga för genomförandet av och för kontrollen av efterlevnaden av detta direktiv.

Artikel 12

Anpassning till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 13 med avseende på ändringar av bilagorna I och II i syfte att anpassa dem till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen.

Artikel 13

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 12 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 26 juli 2019. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 12 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 12 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

Artikel 14

Upphävande

Direktiv 2003/59/EG, i dess lydelse enligt de akter som anges i del A i bilaga IV, upphör att gälla, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell rätt och datum för tillämpning av direktiven som anges i del B i bilaga IV.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga V.

Artikel 15

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 16

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 14 december 2022.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
R. METSOLA	M. BEK
Ordförande	*Ordförande*

BILAGA I

MINIMIKRAV I FRÅGA OM KOMPETENS OCH UTBILDNING FÖR YRKESFÖRARE

Avsnitt 1

Förteckning över ämnen

De kunskaper som ska beaktas när förarens grundläggande kompetens och fortbildning fastställs av medlemsstaterna ska omfatta åtminstone alla ämnen i denna förteckning. I dessa ämnen ska aspiranterna uppnå den nivå i fråga om kunskaper och praktiska färdigheter som krävs för att på ett tryggt sätt framföra fordon i den berörda körkortskategorin.

Den lägsta kompetensnivån ska vara jämförbar med minst nivå 2 i den europeiska referensramen för kvalifikationer i bilaga II till Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 ([1]).

1. Avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna

För samtliga körkort

1.1 Mål: att känna till kraftöverföringens egenskaper för optimal användning av denna.

Kurvorna över motorns vridmoment, effekt och bränsleförbrukning, optimal användning av varvräknare, diagram över växellådans utväxling.

1.2 Mål: att känna till säkerhetsanordningarnas tekniska egenskaper och funktion för att behärska fordonet, minska slitaget och förebygga störningar.

Bromsarnas och retarderns begränsningar, kombinerad användning av bromsar och retarder, optimalt utnyttjande av förhållandet fart–växellåda, användning av fordonets tröghet, metoder för att sakta ner och bromsa i nedförsbacke, agerande om fel uppstår, användning av elektroniska och mekaniska anordningar som antisladdsystem (ESP), avancerade nödbromssystem (AEBS), låsningsfria bromssystem (ABS), antispinnsystem (TCS) och övervakningssystem i bilar (IVMS) samt andra förarstödssystem och automatsystem som är godkända för användning.

1.3 Mål: att kunna optimera bränsleförbrukningen.

Optimering av bränsleförbrukningen genom att tillämpa de kunskaper som anges i punkterna 1.1 och 1.2, vikten av att kunna förutse trafikflöde, lämpligt avstånd till andra fordon och användning av fordonets rörelseenergi, jämn hastighet, mjuk körstil och lämpligt däcktryck, samt kännedom om intelligenta transportsystem som möjliggör effektivare körning och hjälper till med planering av resvägen.

1.4 Mål: att kunna förutse, bedöma och anpassa sig till risker i trafiken.

Att vara medveten om och kunna anpassa sig till olika väg-, trafik- och väderförhållanden och att förutse kommande händelser, att ha förståelse för hur man förbereder och planerar en resa under onormala väderförhållanden, att ha kunskap om användningen av tillhörande säkerhetsutrustning och förstå när en resa måste senareläggas eller ställas in på grund av extrema väderförhållanden, att anpassa sig till risker i trafiken, inbegripet farligt trafikbeteende eller distraherad körning (genom användning av elektronisk utrustning, förtäring av mat eller dryck, etc.), att upptäcka och anpassa sig till farliga situationer och att kunna hantera stress som uppstår ur dessa, särskilt situationer som har att göra med fordonets storlek och vikt och sårbara trafikanter, t.ex. fotgängare, cyklister och förare av tvåhjuliga motorfordon.

Att identifiera potentiellt farliga situationer och korrekt tolka hur dessa kan leda till situationer där olyckor inte längre kan förhindras, och att välja ut och genomföra åtgärder för att öka säkerhetsmarginalerna i sådan utsträckning att en olycka kan undvikas om en potentiellt farlig situation uppstår.

Körkort C, C + E, C1, C1 + E

([1]) Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EUT C 111, 6.5.2008, s. 1).

1.5 Mål: att kunna ombesörja en lastning och samtidigt uppfylla säkerhetskraven och använda fordonet på ett korrekt sätt.

Krafter som påverkar fordon i rörelse, hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållandena, användning av automatiska transmissionssystem, beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast, beräkning av den totala volymen, fördelning av lasten, effekter av överbelastning på en axel, fordonsstabilitet och tyngdpunkt, typer av förpackningsmaterial och pallar.

Grundläggande godssäkringskategorier, metoder för fastspänning och säkring av gods, användning av spännband, kontroll av säkringsutrustning, användning av hanteringsutrustning, användning av presenningar.

Körkort D, D + E, D1, D1 + E

1.6 Mål: att kunna säkerställa passagerarnas säkerhet och bekvämlighet.

Justering av rörelser i längd- och sidriktningen, gemensamt bruk av vägnätet, placering på körbanan, mjukhet vid inbromsning, behärskning av överhänget, användning av särskild infrastruktur (offentliga platser och reserverade körfält), hantering av konflikter mellan ett tryggt körsätt och andra uppgifter som förare, kommunikation med passagerarna, särskilda egenskaper hos vissa passagerargrupper (personer med funktionsnedsättning, barn).

1.7 Mål: att kunna ombesörja en lastning och samtidigt uppfylla säkerhetskraven och använda fordonet på ett korrekt sätt.

Krafter som påverkar fordon i rörelse, hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållandena, användning av automatiska transmissionssystem, beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast, fördelning av lasten, effekter av överbelastning på en axel, fordonsstabilitet och fordonets tyngdpunkt.

2. Tillämpning av bestämmelser

För samtliga körkort

2.1 Mål: att känna till sociala förhållanden inom vägtransportområdet och bestämmelserna inom detta område.

Maximala arbetstider inom transportsektorn, principer i, tillämpning och konsekvenser av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 561/2006 ([2]) och (EU) nr 165/2014 ([3]), påföljder vid bristande eller felaktig användning eller manipulering av färdskrivaren, kunskaper om sociala förhållanden inom vägtransportområdet: rättigheter och skyldigheter för förare i fråga om grundläggande kompetens och fortbildning.

Körkort C, C + E, C1, C1 + E

2.2 Mål: att känna till bestämmelserna för godstransporter.

Tillstånd för att bedriva transportverksamhet, handlingar som ska medföras i fordonet, förbud mot användning av vissa vägar, vägavgifter, skyldigheter enligt standardavtalen för godstransporter, utformning av de dokument som ingår i transportkontrakten, internationella transporttillstånd, skyldigheter enligt konventionen om fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg, internationella fraktsedlar, gränsöverskridande transporter, speditörer, särskilda dokument som medföljer godset.

Körkort D, D + E, D1, D1 + E

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 (EUT L 102, 11.4.2006, s. 1).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet (EUT L 60, 28.2.2014, s. 1).

2.3 Mål: att känna till bestämmelserna för persontransporter.

Transport av särskilda passagerargrupper, säkerhetsutrustning i bussen, säkerhetsbälten, lastning av fordonet.

3. Hälsa, trafiksäkerhet och miljösäkerhet, service, logistik

För samtliga körkort

3.1 Mål: att vara medveten om riskerna i trafiken och om arbetsrelaterade olyckor.

Olika typer av arbetsrelaterade olyckor inom transportsektorn, statistik över trafikolyckor, lastbilars och bussars olycksfrekvens, personskador, materiella skador, ekonomiska konsekvenser.

3.2 Mål: att kunna förebygga brottslighet och människosmuggling.

Allmän information, konsekvenser för föraren, förebyggande åtgärder, checklista, lagstiftningen om transportföretagens ansvar.

3.3 Mål: att kunna förebygga fysiska risker.

Ergonomi: riskfyllda rörelser och arbetsställningar, fysisk kondition, hanteringsövningar, personlig säkerhet.

3.4 Mål: att vara medveten om vikten av fysisk och psykisk förmåga.

Principer för en hälsosam och balanserad kost, effekter av alkohol, läkemedel eller andra ämnen som kan påverka beteendet, symptom på, orsaker till och effekter av trötthet och stress, den grundläggande arbets- och vilocykelns betydelse.

3.5 Mål: att kunna bedöma krissituationer.

Agerande i krissituationer: bedömning av situationen, hindra att olyckssituationen förvärras, kalla på hjälp, komma till skadades undsättning och ge första hjälpen åt skadade, vidta åtgärder vid brand, evakuera dem som befinner sig i lastbilar/passagerare i bussar, säkerställa alla passagerares säkerhet, reaktioner vid överfall, grundläggande principer för hur en olycksrapport ska utformas.

3.6 Mål: att kunna uppvisa ett sådant beteende som bidrar till att företagets profil höjs.

Förarens uppträdande och företagets profil: hur kvaliteten på förarens tjänster är av betydelse för företaget, förarens olika roller, personer som föraren kan komma i kontakt med, fordonsunderhåll, uppläggning av arbetet, kommersiella och ekonomiska konsekvenser av tvister.

Körkort C, C + E, C1, C1 + E

3.7 Mål: att känna till de ekonomiska villkoren för godstransporter på väg och organisationen av marknaden.

Vägtransporter i förhållande till andra transportsätt (konkurrens, befraktare), olika typer av vägtransportverksamhet (transporter för andras räkning, för egen räkning, transportrelaterad verksamhet), organisationen av de vanligaste transportföretagen och transportrelaterad verksamhet, olika specialiserade transporter (tank- eller kyltransportbilar, farligt gods, djurtransporter, osv.), utvecklingen inom branschen (diversifiering av tillhandahållna tjänster, järnväg/väg, underleverantörer, osv.).

Körkort D, D + E, D1, D1 + E

3.8 Mål: att känna till de ekonomiska villkoren för persontransporter på väg och organisationen av marknaden.

Persontransporter på väg i förhållande till andra transportsätt för persontransport (järnväg, personbilar), olika typer av vägtransportverksamhet för persontransport, medvetenhet om funktionsnedsättningar, gränspassage (internationella transporter), de vanligaste persontransportföretagens organisation.

Avsnitt 2

Obligatorisk grundläggande kompetens enligt artikel 3.1 A

2.1 Alternativet med både deltagande i utbildning och genomförande av prov

Utbildning för grundläggande kompetens ska omfatta undervisning i samtliga de ämnen som återfinns i förteckningen i avsnitt 1. Längden på utbildningen för grundläggande kompetens ska uppgå till 280 timmar.

Varje aspirant ska köra individuellt minst 20 timmar med ett fordon i den berörda kategorin som åtminstone uppfyller kraven för provfordon i direktiv 2006/126/EG.

Aspiranten ska under den individuella körningen åtföljas av en instruktör som är anställd vid ett godkänt utbildningscentrum. Varje aspirant får genomföra högst åtta av de 20 timmarna individuell körning på en särskild bana eller med hjälp av en avancerad simulator för att bedöma graden av träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser, särskilt i fråga om behärskningen av fordonet vid olika väglag och sättet på vilket väglaget förändras beroende på väderleksförhållandena och tidpunkten på dygnet, samt förmågan att optimera bränsleförbrukningen.

Medlemsstaterna får tillåta att en del av utbildningen ges av det godkända utbildningscentrumet med hjälp av IKT-verktyg, som e-lärande, samtidigt som man säkerställer att utbildningen även fortsatt håller god kvalitet och är ändamålsenlig, genom att välja ämnen där IKT-verktyg kan användas på det mest ändamålsenliga sättet. Medlemsstaterna ska i synnerhet ställa krav på tillförlitlig användaridentifiering och lämpliga kontrollmedel. Medlemsstaterna får som del av utbildningen ta med särskild utbildning som krävs enligt annan unionslagstiftning. Detta omfattar, men är inte begränsat till, utbildning som krävs enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG ([4]) för transport av farligt gods, utbildning i ökad medvetenhet om funktionsnedsättningar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 ([5]) och utbildning i djurtransporter enligt rådets förordning (EG) nr 1/2005 ([6]).

För förare enligt artikel 5.5 ska utbildningslängden för grundläggande kompetens uppgå till 70 timmar, varav fem timmar ska utgöras av individuell körning.

När utbildningen avslutats ska medlemsstaternas behöriga myndigheter eller det organ som dessa utsett pröva förarens kunskapsnivå skriftligt eller muntligt. Provet ska omfatta minst en fråga inom varje mål i förteckningen över ämnen i avsnitt 1.

2.2 Alternativet med prov

Medlemsstaternas behöriga myndigheter eller det organ som de utsett ska anordna teoretiska och praktiska prov enligt artikel 3.1 a ii för att kontrollera om aspiranterna har den kunskapsnivå som krävs enligt avsnitt 1 när det gäller de däri angivna målen och ämnena.

a) Det teoretiska provet ska bestå av minst två delar:

   i) Skriftliga frågor som antingen består av flervalsfrågor eller frågor med direkta svar, alternativt en kombination av dessa två typer.

   ii) Fallstudier.

Minimilängden på det teoretiska provet ska vara fyra timmar.

b) Det praktiska provet ska bestå av två delar:

   i) Ett körprov som är avsett att göra det möjligt att bedöma graden av träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser. Detta prov ska om möjligt äga rum på vägar utanför tätbebyggda områden, på motortrafikleder och motorvägar (eller liknande), samt på alla typer av vägar i stadsmiljö, vilka ska utgöra prov på de olika svårigheter som en förare riskerar att råka ut för. Det är önskvärt att detta prov äger rum under olika trafiktäthetsförhållanden. Tiden för körning på väg ska utnyttjas optimalt för att aspiranten ska kunna bedömas på alla de trafikområden som denna måste kunna hantera. Minimilängden på detta prov är 90 minuter.

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/68/EG av den 24 september 2008 om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar (EUT L 260, 30.9.2008, s. 13).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 55, 28.2.2011, s. 1).

([6]) Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 (EUT L 3, 5.1.2005, s. 1).

ii) Ett praktiskt prov som åtminstone omfattar punkterna 1.5, 1.6, 1.7, 3.2, 3.3 och 3.5. Minimilängden på detta prov är 30 minuter.

De fordon som används under det praktiska provet ska åtminstone uppfylla kraven för provfordon i direktiv 2006/126/EG.

Det praktiska provet kan kompletteras med ett tredje prov som äger rum på en särskild bana eller med hjälp av en avancerad simulator för att bedöma graden av träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser, särskilt i fråga om behärskningen av fordonet vid olika väglag och sättet på vilket väglaget förändras beroende på väderleksförhållandena och tidpunkten på dygnet.

Längden på detta valfria prov är inte fastställt. I det fall föraren klarar provet kan längden på detta prov dras av från längden på det körprov på 90 minuter som anges i led i. Avdraget får dock inte överstiga 30 minuter.

För förare enligt artikel 5.5 inskränker sig det teoretiska provet till de ämnen som avses i avsnitt 1 vilka berör de fordon som den nya grundläggande kompetensen gäller. Dessa förare måste dock genomgå det praktiska provet i dess helhet.

Avsnitt 3

Snabbförvärvad grundläggande kompetens enligt artikel 3.2

Utbildning för snabbförvärvad grundläggande kompetens ska omfatta undervisning i samtliga de ämnen som återfinns i förteckningen i avsnitt 1. Längden på utbildningen ska uppgå till 140 timmar.

Varje aspirant ska köra individuellt minst tio timmar med ett fordon i den berörda kategorin som åtminstone uppfyller de krav för provfordon som anges i direktiv 2006/126/EG.

Aspiranten ska under den individuella körningen följas av en instruktör som är anställd vid ett godkänt utbildningscentrum. Varje aspirant får genomföra högst fyra av de tio timmarna individuell körning på en särskild bana eller med hjälp av en avancerad simulator för att bedöma graden av träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelser, särskilt i fråga om behärskningen av fordonet vid olika väglag och sättet på vilket väglaget förändras beroende på väderleksförhållandena och tidpunkten på dygnet, samt förmågan att optimera bränsleförbrukningen.

Bestämmelserna i punkt 2.1 fjärde stycket ska också gälla utbildningen för snabbförvärvad grundläggande kompetens.

För förare enligt artikel 5.5 ska utbildningslängden för snabbförvärvad grundläggande kompetens uppgå till 35 timmar, varav två och en halv timme ska utgöras av individuell körning.

När utbildningen avslutats ska medlemsstaternas behöriga myndigheter eller det organ som dessa utsett pröva förarens kunskapsnivå skriftligt eller muntligt. Provet ska omfatta minst en fråga inom varje mål i förteckningen över ämnen i avsnitt 1.

Avsnitt 4

Obligatorisk fortbildning enligt artikel 3.1 B

Obligatoriska fortbildningskurser ska anordnas av ett godkänt utbildningscentrum. Längden på en sådan kurs ska uppgå till 35 timmar vart femte år och fördelas på perioder på minst sju timmar, som får fördelas på två på varandra följande dagar. Vid e-lärande ska det godkända utbildningscentrumet säkerställa att utbildningens goda kvalitet bibehålls, inklusive genom att välja ut de ämnen där IKT-verktyg kan användas på det mest ändamålsenliga sättet. Medlemsstaterna ska i synnerhet ställa krav på tillförlitlig användaridentifiering och lämpliga kontrollmedel. Det högsta antalet timmar för e-lärande får inte överstiga tolv timmar. Minst en av perioderna för utbildning ska täcka ett ämne som har att göra med trafiksäkerhet. Ämnena i utbildningen ska vara anpassade till de utbildningsbehov som är specifika för den typ av transporter som utförs av föraren och den senaste utvecklingen inom relevant teknik och relevant lagstiftning, och bör så långt möjligt ta hänsyn till förarens specifika utbildningsbehov. En rad olika ämnen ska täckas under de 35 timmarna, däribland repeterad utbildning på områden där man kan visa att föraren behöver särskild kompletterande utbildning.

Medlemsstaterna får överväga att låta genomgången särskild utbildning som krävs enligt annan unionslagstiftning motsvara högst en av de föreskrivna sjutimmarsperioderna. Detta omfattar, men är inte begränsat till, utbildning som krävs enligt direktiv 2008/68/EG för transport av farligt gods, utbildning i djurtransporter enligt förordning (EG) nr 1/2005 och, i fråga om persontransport, utbildning i medvetenhet om funktionsnedsättningar enligt förordning (EU) nr 181/2011.

Medlemsstaterna får emellertid besluta att genomgången särskild utbildning som krävs enligt direktiv 2008/68/EG för transport av farligt gods ska räknas som två av sjutimmarsperioderna, under förutsättning att detta är den enda övriga utbildning som beaktas i fortbildningen.

Avsnitt 5

Godkännande av den grundläggande kompetensen och fortbildningen

5.1 De utbildningscentrum som tillhandahåller utbildning för grundläggande kompetens samt fortbildning ska godkännas av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Ett sådant godkännande kan endast erhållas efter en skriftlig ansökan. Till den skriftliga ansökan ska följande handlingar bifogas:

5.1.1 Ett lämpligt kompetens- och utbildningsprogram som anger ämnen, plan för genomförande och undervisningsmetoder.

5.1.2 Lärarnas kvalifikationer och verksamhetsområden.

5.1.3 Information om undervisningslokaler, undervisningsmaterial, tillgängliga resurser för det praktiska arbetet och den fordonspark som används.

5.1.4 Villkoren för deltagande i utbildningen (antal deltagare).

5.2 Den behöriga myndigheten ska skriftligen godkänna utbildningscentrumet på följande villkor:

5.2.1 Utbildningen ska genomföras i enlighet med de dokument som bifogas ansökan.

5.2.2 Den behöriga myndigheten ska ha rätt att skicka bemyndigade personer för att närvara vid den utbildning som ges av de godkända utbildningscentrumen och ha rätt att kontrollera resursutnyttjandet och att utbildningen och proven fungerar väl.

5.2.3 Godkännandet kan återkallas slutgiltigt eller tillfälligt suspenderas om villkoren inte längre uppfylls.

Det godkända utbildningscentrumet ska garantera att lärarna har god kännedom om de senaste bestämmelserna och utbildningskraven. Inom ramen för ett särskilt urvalsförfarande ska lärarna dokumentera att de har kännedom om både undervisningsmaterial och undervisningsmetoder. När det gäller den praktiska delen av utbildningen ska lärarna, i likhet med körskollärare som utbildar förare för tunga fordon, dokumentera att de har erfarenhet från föraryrket eller motsvarande förarerfarenhet.

Kursprogrammet ska utformas i enlighet med godkännandet och omfatta de ämnen som avses i avsnitt 1.

BILAGA II

BESTÄMMELSER OM EUROPEISKA UNIONENS MODELL FÖR YRKESKOMPETENSBEVIS FÖR FÖRARE

1. De fysiska egenskaperna hos yrkeskompetensbeviset för förare

   De fysiska egenskaperna hos yrkeskompetensbeviset för förare ska vara i enlighet med ISO-standarderna 7810 och 7816–1.

   De metoder som används för att kontrollera de fysiska egenskaperna hos yrkeskompetensbeviset för förare i syfte att fastställa att de följer de internationella normerna ska vara i enlighet med ISO-standard 10373.

2. Information på yrkeskompetensbeviset för förare

   Yrkeskompetensbeviset för förare ska bestå av två sidor.

   Sidan 1 ska innehålla följande:

   a) Rubriken ”yrkeskompetensbevis för förare” i stort typsnitt på det eller de språk som används i den medlemsstat som utfärdar yrkeskompetensbeviset för förare.

   b) Namnet på den medlemsstat som utfärdar yrkeskompetensbeviset för förare (frivillig uppgift).

   c) Nationalitetsbeteckningen för den medlemsstat som utfärdar yrkeskompetensbeviset för förare, inlagd i vitt i en blå rektangel och omgiven av tolv gula stjärnor, vilken ska vara någon av följande:

B	:	Belgien
BG	:	Bulgarien
CZ	:	Tjeckien
DK	:	Danmark
D	:	Tyskland
EST	:	Estland
IRL	:	Irland
GR	:	Grekland
E	:	Spanien
F	:	Frankrike
HR	:	Kroatien
I	:	Italien
CY	:	Cypern
LV	:	Lettland
LT	:	Litauen
L	:	Luxemburg
H	:	Ungern
M	:	Malta
NL	:	Nederländerna
A	:	Österrike
PL	:	Polen
P	:	Portugal
RO	:	Rumänien
SLO	:	Slovenien

SK	:	Slovakien
FIN	:	Finland
S	:	Sverige

d) De uppgifter som är särskiljande för yrkeskompetensbeviset för förare, numrerade enligt följande:

1. Innehavarens efternamn.
2. Innehavarens förnamn.
3. Innehavarens födelsedatum och födelseort.
4. a) Datum för utfärdandet.
   b) Sista giltighetsdag.
   c) Namnet på den behöriga myndighet som utfärdat yrkeskompetensbeviset för förare (får tryckas på sidan 2).
   d) Ett annat nummer än körkortsnumret, vilket kan användas för administrativa ändamål (frivillig uppgift).
5. a) Körkortets nummer.
   b) Serienummer.
6. Ett fotografi av innehavaren.
7. Innehavarens underskrift.
8. Innehavarens normala hemvist eller postadress (frivillig uppgift).
9. Kategorier av fordon för vilka föraren uppfyller kraven på grundläggande kompetens och fortbildning.

e) Orden ”Europeiska unionens modell” ska finnas tryckta på det eller de språk som används i den medlemsstat som utfärdar yrkeskompetensbeviset för förare, och rubriken ”yrkeskompetensbevis för förare” på unionens övriga språk ska vara tryckta i blått och utgöra bakgrund på yrkeskompetensbeviset för förare:

tarjeta de cualificación del conductor

карта за квалификация на водача

osvědčení profesní způsobilosti řidiče

chaufføruddannelsesbevis

Fahrerqualifizierungsnachweis

juhi pädevustunnistus

δελτίο επιμόρφωσης οδηγού

driver qualification card

carte de qualification de conducteur

cárta cáilíochta tiománai

kvalifikacijska kartica vozača

carta di qualificazione del conducente

vadītāja kvalifikācijas apliecība

vairuotojo kvalifikacinė kortelė

gépjárművezetői képesítési igazolvány

karta ta’ kwalifika tas-sewwieq

kwalificatiekaart bestuurder

karta kwalifikacji kierowcy

carta de qualificação de motorista

cartelă de pregătire profesională a conducătorului auto

kvalifikačná karta vodiča

kartica o usposobljenosti voznika

kuljettajan ammattipätevyyskortti

yrkeskompetensbevis för förare

f) Färganvisningar:

— blå: Pantone Reflex blue

— gul: Pantone yellow

Sidan 2 måste innehålla följande:

a) 9. Kategorier av fordon för vilka föraren uppfyller kraven på grundläggande kompetens och fortbildning.

10. Den harmoniserade unionskoden *95* enligt bilaga I till direktiv 2006/126/EG.

11. Ett utrymme där den medlemsstat som utfärdar yrkeskompetensbeviset för förare kan föra in upplysningar som är nödvändiga av administrativa skäl eller som gäller trafiksäkerhet (frivillig uppgift). Om upplysningen faller under någon rubrik i denna bilaga ska den föregås av numret för den rubriken.

b) En förklaring till de numrerade rubrikerna på sidorna 1 och 2 av yrkeskompetensbeviset för förare (åtminstone rubrikerna 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b och 10).

Om en medlemsstat önskar avfatta dessa texter på ett annat nationellt språk än bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska ska medlemsstaten upprätta en tvåspråkig version av yrkeskompetensbeviset för förare där ett av dessa språk används, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i denna bilaga.

3. Säkerhet, inbegripet dataskydd

De olika grundläggande beståndsdelarna i yrkeskompetensbeviset för förare är avsedda att utesluta varje slag av förfalskning eller manipulation och möjliggöra upptäckt av alla försök av sådant slag.

Medlemsstaten ska sörja för att säkerhetsnivån på yrkeskompetensbeviset för förare åtminstone är jämförbar med körkortets säkerhetsnivå.

4. Särskilda bestämmelser

Efter samråd med kommissionen får medlemsstaterna lägga till färger eller markeringar, exempelvis streckkod, nationella symboler och säkerhetsdetaljer, utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i denna bilaga.

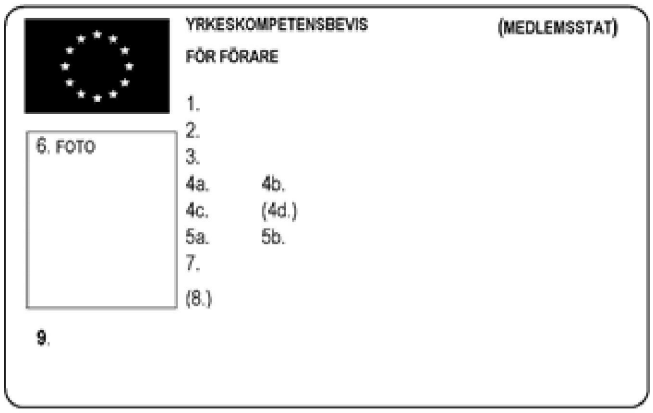
Inom ramen för det ömsesidiga erkännandet av yrkeskompetensbevis för förare får streckkoden inte innehålla någon annan information än vad som redan står att läsa på yrkeskompetensbeviset för förare eller som är nödvändigt för utfärdandet av detta bevis.

5. Övergångsbestämmelser

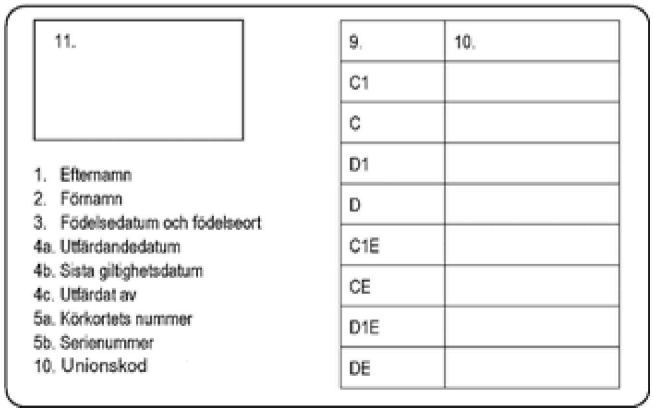
Yrkeskompetensbevis för förare som utfärdats före den 23 maj 2020 ska vara giltiga till och med deras sista giltighetsdatum.

6. Europeiska unionens modell för yrkeskompetensbevis för förare

Sida 1

Sida 2

BILAGA III

JÄMFÖRELSETABELL FÖR HÄNVISNINGARNA TILL VISSA KÖRKORTSKATEGORIER

Hänvisning i detta direktiv	Hänvisning i direktiv 2006/126/EG
C + E	CE
C1 + E	C1E
D + E	DE
D1 + E	D1E

BILAGA IV

Del A

Upphävt direktiv och en förteckning över ändringar av detta

(som det hänvisas till i artikel 14)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG (EUT L 226, 10.9.2003, s. 4)	
Rådets direktiv 2004/66/EG (EUT L 168, 1.5.2004, s. 35)	Endast punkt IV.2 i bilagan
Rådets direktiv 2006/103/EG (EUT L 363, 20.12.2006, s. 344)	Endast punkt A.6 i bilagan
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1137/2008 (EUT L 311, 21.11.2008, s. 1)	Endast punkt 9.11 i bilagan
Rådets direktiv 2013/22/EU (EUT L 158, 10.6.2013, s. 356)	Endast punkt A.4 i bilagan
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/645 (EUT L 112, 2.5.2018, s. 29)	Endast artikel 1 och bilagan
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1243 (EUT L 198, 25.7.2019, s. 241)	Endast punkt IX.5 i bilagan

Del B

Tidsfrister för införlivande med nationell rätt och datum för tillämpning

(som det hänvisas till i artikel 14)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande	Datum för tillämpning
2003/59/EG	10 september 2006	10 september 2008 när det gäller grundläggande kompetens för framförande av fordon i körkortskategorierna D1, D1 + E, D och D + E 10 september 2009 när det gäller grundläggande kompetens för framförande av fordon i körkortskategorierna C1, C1 + E, C och C + E
(EU) 2018/645	23 maj 2020 med undantag för artikel 1.6 23 maj 2021 vad gäller artikel 1.6	

BILAGA V

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 2003/59/EG	Detta direktiv
Artiklarna 1–7	Artiklarna 1–7
Artikel 8.1	Artikel 8.1
Artikel 8.2 första stycket, inledningen och led a	Artikel 8.2 första stycket
Artikel 8.2 första stycket b	–
Artikel 8.2 andra stycket	Artikel 8.2 andra stycket
Artikel 8.3, 8.4 och 8.5	Artikel 8.3, 8.4 och 8.5
Artiklarna 9 och 10	Artiklarna 9 och 10
Artikel 10a	Artikel 11
Artikel 11	Artikel 12
Artikel 11a	Artikel 13
Artikel 13	–
Artikel 14	–
Artikel 15	Artikel 14
Artikel 16	Artikel 15
Artikel 17	Artikel 16
Bilaga I	Bilaga I
Bilaga II	Bilaga II
Bilaga III	Bilaga III
–	Bilaga IV
–	Bilaga V